

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Komisja Rozwoju

2008/0061(AVC)

16.2.2009

OPINIA

Komisji Rozwoju

dla Komisji Handlu Międzynarodowego

w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie zawarcia Umowy o partnerstwie gospodarczym między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a państwami CARIFORUM, z drugiej strony (COM(2008)0156 – C6-0000/2008 – 2008/0061(AVC))

Sprawozdawca (*): Jürgen Schröder

(*): Procedura obejmująca zaangażowane komisje - art. 47 Regulaminu

PA_LegAVC

ZWIĘZŁE UZASADNIENIE

Uzasadnienie

W art. 36 umowy o partnerstwie z Kotonu kraje UE i AKP zgodziły się zawrzeć nowe porozumienia handlowe zgodne z postanowieniami WTO „stopniowo usuwające bariery handlowe istniejące między nimi oraz rozszerzające współpracę we wszystkich dziedzinach związanych z handlem”. W art. 37 stanowi się, że „umowy o partnerstwie gospodarczym są negocjowane w okresie przygotowawczym, który kończy się najpóźniej 31 grudnia 2007 roku.”

W roku 2002 rozpoczął się pomiędzy Komisją a grupą krajów AKP pierwszy etap negocjacji dotyczący kwestii o znaczeniu ogólnym dla wszystkich krajów AKP zawartych w porozumieniach, po którym nastąpiły odrębne negocjacje z sześcioma regionami AKP utworzonymi na potrzeby negocjacji w sprawie porozumień o partnerstwie gospodarczym (regionem Karaibów, Afryki Zachodniej, Afryki Środkowej, Afryki Południowo-Wschodniej (ESA), państwami Południowoafrykańskiej Wspólnoty Rozwoju (SADC) tworzącymi unię celną (SADC-minus) i regionem Pacyfiku). Na zakończenie negocjacji w 2007 r., Wspólnota Wschodnio-Afrykańska (EAC) oddzieliła się od grupy negocjacyjnej Afryki Południowo-Wschodniej.

Jedynie region Karaibów zgodził się pod koniec 2007 r., po pięciu latach negocjacji, na parafowanie pełnego porozumienia o partnerstwie gospodarczym, które obejmuje wszystkie aspekty współpracy gospodarczej i rozwoju. W dniu 16 grudnia 2007 r. Komisja Wspólnot Europejskich i 15 państw CARIFORUM (Antigua i Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominika, Republika Dominikańska, Grenada, Gujana, Haiti, Jamajka, Saint Kitts i Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent i Grenadyny, Surinam oraz Trynidad i Tobago) parafowały porozumienie, które zostało podpisane przez UE i 13 państw CARIFORUM w dniu 15 października 2008 r., a przez Gujanę w dniu 20 października 2008 r. Haiti nie podpisało tego porozumienia.

Od początku 2008 r. kwestie bezcłowego i bezkontyngentowego dostępu produktów CARIFORUM do rynku UE regulowane były rozporządzeniem Rady (WE) nr 1528/2007 z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie stosowania uzgodnień dotyczących produktów pochodzących z niektórych państw wchodzących w skład grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) przewidzianych w umowach tworzących porozumienia o partnerstwie gospodarczym lub prowadzących do ich stworzenia (Dz.U. L 348 z 31.12.2007, s. 1). Natychmiast po podpisaniu porozumienia Komisja powiadomiła o jego zawarciu WTO, poświadczając zgodność systemu UE w zakresie importu towarów z państw AKP, które podpisały porozumienia o partnerstwie gospodarczym, z postanowieniami WTO.

Poważne trudności pojawiły się w trakcie negocjacji oraz po parafovaniu, zwłaszcza, kiedy debatę otwarto ponownie w Gujanie. Gujana wolałaby podpisać jedynie tę część umowy, która dotyczy handlu towarami. Choć nie zgodzono się na ten wniosek, postanowienia protokołu do umowy wymagają, by w okresie do pięciu lat po jej wprowadzeniu dokonać oceny oddziaływania z myślą o prowadzeniu ewentualnych poprawek. Sprawozdawca przyjmuje ten zapis z zadowoleniem, ponieważ regularna ocena może stanowić ważne

narzędzie zapewniające wdrażanie umów o partnerstwie gospodarczym w sposób sprzyjający rozwojowi. UE powinna wykazać elastyczność i zrozumienie w ich wdrażaniu, a także gotowość do zmiany postanowień umowy, jeśli przegląd wykaże taką konieczność.

Poza merytorycznymi trudnościami zagrożenie dla zwyczajowo dobrego przebiegu negocjacji między UE a państwami Karaibów stanowił ton i taktyki przyjęte przez negocjatorów Komisji. Sprawozdawca wyraża w związku z tym głębokie zaniepokojenie i z niekłamanym zadowoleniem przyjmuje zmianę nastawienia Komisji Europejskiej po zmianie na stanowisku komisarza do spraw handlu. Sprawozdawca uważa jednak za uzasadnione, by pogratulować państwom CARIFORUM rezultatów negocjacji oraz podjętej przez nie decyzji o podpisaniu umowy o partnerstwie gospodarczym.

Haiti nie podpisało umowy o partnerstwie gospodarczym jako jedyne państwo z najsłabiej rozwiniętych krajów należących do grupy CARIFORUM. Jako kraj najsłabiej rozwinięty może ono korzystać z programu obrotu wszelkimi towarami oprócz broni w ramach ogólnego systemu preferencji (GSP). Dlatego też nie istnieje pilna potrzeba zapewnienia wolnego dostępu do rynku UE poprzez umowę o partnerstwie gospodarczym. Biorąc pod uwagę trudną sytuację polityczną i ekonomiczną kraju, nie powinno się naciskać na Haiti, ale dać mu czas na podjęcie decyzji.

Zawarcie umowy o partnerstwie gospodarczym z CARIFORUM mogłoby mieć pozytywny wpływ na rozwój krajów regionu Karaibów. Zdaniem sprawozdawcy sprawna ratyfikacja i sprawny proces wykonawczy w połączeniu z koniecznymi reformami stanowią warunek, by porozumienie o partnerstwie gospodarczym przyniosło pozytywne efekty. Nie można ignorować faktu, że poprawa dostępu do rynków w odniesieniu do towarów, inwestycji i usług może zostać lepiej wykorzystana przez przedsiębiorstwa UE na rynkach karaibskich niż przez karaibskich przedsiębiorców, którzy często są zbyt słabi, by wkroczyć na rynek UE. Może to prowadzić do braku równowagi, co w dużej mierze zależy od sposobu wdrażania umowy.

Wdrażanie postanowień umowy o partnerstwie gospodarczym oraz reform może przebiegać w sposób należyty jedynie, jeżeli towarzyszyć mu będą znaczne pakiety w ramach pomocy na rzecz wymiany handlowej służące zrównoważeniu strat netto wpływów z ceł i nasileniu działań gospodarczych państw CARIFORUM. Artykuły umowy dotyczące współpracy na rzecz rozwoju nie zobowiązują jednak UE do dostarczania dodatkowej pomocy finansowej w związku z EPA.

Główną przyczyną decyzji o uwzględnieniu art. 36 w umowie z Kotonu był brak zgodności z przepisami WTO dotyczącymi wolnego dostępu do rynku UE towarów pochodzących ze wszystkich krajów AKP na mocy traktatów z Lomé. Dlatego też największa część porozumień o partnerstwie gospodarczym dotyczy handlu towarami. Jednak wszystkie strony wyraźnie zaznaczyły na samym początku, że cele tego porozumienia będą zgodne z celami umowy o partnerstwie z Kotonu stanowiącego podstawę umowy o partnerstwie gospodarczym WE-CARIFORUM.

Podstawowy cel określony w samej umowie o partnerstwie gospodarczym (art. 1) to ograniczenie i ostateczne zlikwidowanie ubóstwa poprzez ustanowienie partnerstwa handlowego spójnego z celem zrównoważonego rozwoju, milenijnymi celami rozwoju oraz

postanowieniami umowy z Kotonu, a kolejnym celem jest promowanie integracji regionalnej, współpracy gospodarczej oraz dobrych rządów, a w ten sposób ustanowienie i wprowadzenie w życie skutecznych, przewidywalnych i przejrzystych ram regulacyjnych dla handlu i inwestycji pomiędzy stronami i regionem CARIFORUM.

Umowa o partnerstwie gospodarczym z CARIFORUM na różne sposoby ściśle wiąże się z umową z Kotonu. Opiera się na podstawowych zasadach, a także kluczowych i podstawowych elementach umowy z Kotonu. Bazuje ona na przepisach umowy z Kotonu oraz na poprzednich umowach o partnerstwie zawartych pomiędzy krajami AKP a WE [tj. czterech porozumieniach z Lomé oraz wcześniejszych porozumieniach z Yaoundé] w zakresie współpracy i integracji regionalnej, jak również współpracy gospodarczej i handlowej.

Umowa zawiera szczegółowe zasady dotyczące importu i eksportu towarów. UE zgadza się stosować od 1 stycznia 2008 r. zasadę braku ceł i kontyngentów, a większość państw CARIFORUM będzie w ciągu kolejnych 25 lat stopniowo otwierać swoje rynki dla około 87% towarów importowanych z UE i z niej pochodzących. Doprowadzi to do utraty netto wpływów z opłat celnych, ale państwa CARIFORUM mają czas na dostosowanie się i uzyskują one pomoc na rzecz wymiany handlowej. Wyraża się nadzieję, że konieczna reforma sektora celnego i podatkowego mogłaby ogólnie sprzyjać rozwojowi systemu finansów publicznych państw CARIFORUM.

Porozumienie o partnerstwie gospodarczym zawiera przepisy dotyczące handlu usługami, inwestycji, konkurencji, innowacji, własności intelektualnej i zamówień publicznych. Wszystkie te obszary zostały przeanalizowane z pewną troską przez podmioty w państwach CARIFORUM i w UE. Postanowienia te wprowadzają znaczące zobowiązania, ale także stwarzają możliwości dla rozwoju gospodarczego. Trudno jest przewidzieć skutki tych rozdziałów dla rozwoju państw CARIFORUM. Jednak uwzględniono tu zabezpieczenia, jak również środki towarzyszące w celu zapewnienia, że omawiane przepisy przyniosą sukces w odniesieniu do rozwoju krajów, których dotyczy ta kwestia. UE musi wykazać najwyższy stopień elastyczności w odniesieniu do wykorzystania przez państwa CARIFORUM środków zabezpieczających zwłaszcza z uwagi na koszty wdrażania i niepewność co do oddziaływania na rozwój.

Dostępne instrumenty finansowe przeznaczone na współpracę na rzecz rozwoju zostaną wykorzystane przez UE w celu wsparcia działań związanych z zawarciem umowy o partnerstwie gospodarczym z państwami CARIFORUM. Wsparcie finansowe zostanie udzielone w ramach krajowych i regionalnych programów orientacyjnych EFR, a także wszystkich programów AKP. Ponadto CARIFORUM uzyska wsparcie związane z handlem w wysokości 1 miliarda euro rocznie ze strony UE oraz 1 miliarda euro zadeklarowanego przez państwa członkowskie. Przewidziano jednak niewiele dodatkowych środków finansowych.

Umowa WE-CARIFORUM została wynegocjowana z myślą o konkretnych potrzebach i interesach państw karaibskich należących do AKP. EPA podpisywane w przyszłości w innych regionach mogą zawierać stosunkowo różne postanowienia i mogłyby obejmować różną liczbę obszarów w zależności od stopnia rozwoju danego regionu.

Wnioski

Komisja Rozwoju wzywa Komisję Handlu Międzynarodowego, jako komisję właściwą w tej kwestii, do zaproponowania, by Parlament wyraził swoją aprobatę w odniesieniu do zawarcia umowy o partnerstwie gospodarczym podlegającego ratyfikacji przez państwa CARIFORUM oraz przez ich parlamenty w przypadku, gdy jest to przewidziane w konstytucjach tych państw.

PROCEDURA

Tytuł	Umowa o partnerstwie gospodarczym WE/CARIFORUM
Odsyłacze	05211/2009 – C6-0054/2009 – COM(2008)0156 – 2008/0061(AVC)
Data wniosku o wyrażenie zgody PE	11.2.2009
Komisja przedmiotowo właściwa	INTA
Opinia wydana przez Data ogłoszenia na posiedzeniu	DEVE
Sprawozdawca komisji opiniodawczej Data powołania	Jürgen Schröder 27.5.2008
Rozpatrzenie w komisji	8.12.2008
Data przyjęcia	21.1.2009
Wynik głosowania końcowego	+: 25 –: 3 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Margrete Auken, Thijs Berman, Josep Borrell Fontelles, Danutė Budreikaitė, Marie-Arlette Carlotti, Thierry Cornillet, Corina Crețu, Koenraad Dillen, Alexandra Dobolyi, Beniamino Donnici, Fernando Fernández Martín, Juan Fraile Cantón, Alain Hutchinson, Madeleine Jouye de Grandmaison, Filip Kaczmarek, Maria Martens, Luisa Morgantini, José Ribeiro e Castro, Toomas Savi, Frithjof Schmidt, Jürgen Schröder, Feleknas Uca, Anna Záborská, Jan Zahradil, Mauro Zani
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Maria Berger, Raymond Langendries, Miguel Angel Martínez Martínez, Manolis Mavrommatis, Anne Van Lancker